

Styresak 036-2019

Etablering av ny spesialistutdanning av leger i Nordlandssykehuset HF

Saksbehandler: Tonje Hansen
Dato dok: 12.04.2019
Møtedato: 29.04.2019
Vår ref: 2019/2627

Vedlegg (t): Mandat for Nordlandssykehusets Overordnede utdanningsutvalg
Legespesialiteter i Nordlandssykehuset HF

Innstilling til vedtak:

1. Styret tar saken om ny spesialistutdanning for leger til orientering

Bakgrunn

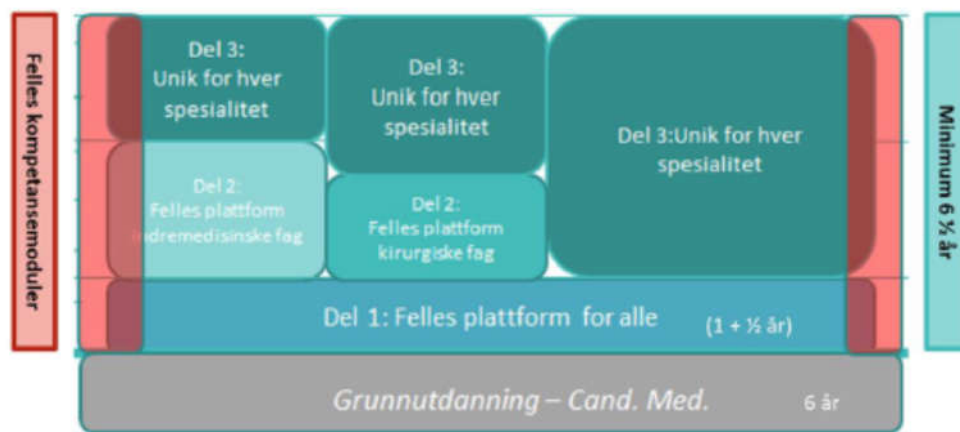
Fra 1. mars 2019 har ny ordning for spesialistutdanning og spesialistgodkjenning av leger trådt i kraft fullt ut for alle spesialiteter og for hele spesialiseringsforløpet.

Direktørens vurdering

Den nye spesialistutdanningen for leger skal være en kvalitetsreform. Det betyr at Nordlandssykehuset med en ny spesialistutdanning ikke skal senke kravene til kvaliteten på utdanningen av leger. Den nye spesialistutdanningen setter større krav til ledelse av leger, formalisering av opplæring og supervisjon og veiledning enn tidligere. Denne formaliseringen betyr økt bruk av ressurser i utdanningen av leger, som i stort er et gode for organisasjonen og våre fremtidige legespesialister. Likevel betyr den økte ressursbruken på spesialistutdanningen at andre områder i driften vil påvirkes da vi ikke har fått tilført særskilt ressurser eller økonomi for å ivareta de endrede oppgavene i forbindelse med ny spesialistutdanning. Dette må organisasjonen være klar over og ivareta blant annet gjennom hensiktsmessig arbeidsplanlegging. Direktøren er tilfreds med det arbeidet som er lagt ned i klinikkene og de ulike fagområdene med den nye spesialistordningen så langt, og tror dette vil bidra sterkt til at Nordlandssykehuset blir godkjent utdanningsvirksomhet for de spesialitetene vi har søkt om og for at vi får fremtidige kollegaer som er faglig dyktige og trygg i sin rolle som lege.

Ny spesialistutdanning for leger

Forskrift for ny spesialistutdanning og spesialistgodkjenning av leger ([Spesialistforskriften](#)) trådte i kraft 1. mars 2017 for utdanningens første del og 1. mars 2019 for utdanningens andre og tredje del 3). Leger som 1. mars 2019 har mindre enn tre år igjen av spesialistutdanningen, kan søke om spesialistgodkjenning etter gammel ordning. Første del er felles for alle leger som skal gjennomføre en spesialistutdanning i norsk helse- og omsorgstjeneste (tidligere kalt turnustjeneste), mens andre og tredje del er spesialitetsspesifikke (tidligere kalt gruppe I og gruppe II tjeneste) (Figur 1).

Kilde: Helsedirektoratet

Figur 1. Modell for inndeling av spesialistutdanningens ulike deler.

Spesialistutdanningen bygger i ny ordning på læringsmål og kompetanseplaner for de ulike delene av utdanningen. Læringsmålene kan oppnås gjennom en eller flere læringsaktiviteter (eks: klinisk tjeneste, spesifikk undervisning, prosedyrer, e-læring etc.). Oppnådde læringsmål er grunnlaget for spesialistutdanningen, og ikke varighet som tidligere. Likevel skal utdanningen ha en minimums varighet på 6,5 år. I tillegg til spesialitetsspesifikke læringsmål omfatter også utdanningen en felles kompetansemodul som gjelder for alle spesialitetene og som inneholder læringsmål for å dekke utdanning innenfor etikk, pasientsikkerhet, forbedringskompetanse forskning, brukermedvirkning, samhandling og kommunikasjon. En grunnforutsetning for hele utdanningsforløpet er tilstrekkelig og strukturert veiledning og supervisjon.

Den enkelte leges spesialistutdanning skal bestå av et strukturert utdanningsforløp som skal fremgå av en individuell utdanningsplan, og sin i hovedsak skal gjennomføres under ansettelse i godkjente utdanningsvirksomheter. Helseforetakene hadde frist til 1. mars 2019 om å søke Helsedirektoratet om godkjenning som utdanningsvirksomhet innenfor de ulike spesialitetene, enten ved å kunne fylle alle læringsmålene innenfor en spesialitet selv eller i samarbeid med andre godkjente utdanningsvirksomheter. En godkjent utdanningsvirksomhet er et helseforetak, privat sykehus, privat rusinstitusjon, laboratorium eller annen virksomhet som er godkjent for å kunne tilby utdanning av en eller flere medisinske spesialiteter. For å kunne bli godkjent som utdanningsvirksomhet for en spesialitet må en vesentlig andel (2/3) av læringsmålene innenfor spesialiteten kunne tilbys i virksomheten.

Ved overgang til ny ordning har flere aktører i spesialistutdanningen fått endrede og nye roller. Helsedirektoratet har ansvaret for å følge med på helheten og kvaliteten i spesialistutdanningen, og fatte vedtak om godkjenning av utdanningsvirksomheter. De regionale helseforetakene skal sørge for at regionens utdanningsbehov blir dekket, noe som blant annet innebærer å sørge for tilstrekkelig antall stillinger, legge til rette for helhetlige utdanningsforløp, opprette regionale utdanningssentra som skal utvikle og gjennomføre læringsaktiviteter og samarbeide med andre regionale helseforetak for å bidra til en samordnet og harmonisert utdanning i hele landet. Legeforeningen hadde tidligere ansvar for kvaliteten på utdanningen og gjennomføringen av ulike spesialistkurs. Disse oppgavene er nå fordelt mellom Helsedirektoratet og de regionale

helseforetakene. Likevel opprettholdes Legeforeningens spesialistkomiteer for å kunne gi faglige råd til Helsedirektoratet inkludert forslag til endringer om læringsmål og anbefalte læringsaktiviteter og vurdering av utdanningsvirksomhetene.

Ny spesialistutdanning i Nordlandssykehuset HF – organisering og implementering

Nordlandssykehuset HF etablerte i mai 2017 et overordnet utdanningsutvalg med representasjon fra de tre klinikkene som gjennomfører spesialistutdanningens del en (MED, PHR, KIR), HR, leger i spesialisering (LIS) og medarbeider med kunnskap knyttet til kompetansemodulem, ledet av fagsjef. Målsettingen med et overordnet utdanningsutvalg er å harmonisere innføringen av ny spesialistutdanning mellom de ulike klinikkene og fagområdene, og gi anbefalinger til organiseringen og implementeringen av ny ordning. Vinteren 2018 ble overordnet utdanningsutvalg supplert med deltakere også fra de øvrige klinikkene, for å kunne ivareta interessene til alle fagområdene i Nordlandssykehuset.

Gjennom arbeidet i Overordnet utdanningsutvalg og Helse Nords regionale implementeringsprosjekt for ny spesialistordning, hvor Nordlandssykehuset har bidratt med en 40% legeressurs i prosjektet og flere titalls spesialister i regionale utdanningsutvalg for de enkelte spesialitetene, har vi klart å organisere og startet implementeringen av den nye ordningen i organisasjonen. Før 1. mars ble det sendt inn totalt 32 søknader (inkludert to-delte søknader for kirurgi og indremedisin del 2 og 3) om godkjenning som utdanningsvirksomhet fra Nordlandssykehuset HF. I ni av disse spesialitetene kan Nordlandssykehuset oppfylle alle læringsmålene selv, mens vi i de øvrige har behov for samarbeidsavtaler med universitetssykehus og rehabiliteringsinstitusjoner (vedlegg 2). Helse Nord RHF har stilt krav til helseforetakene i regionen om at det skal foreligge et regionalt alternativ spesialistutdanning innenfor de spesialitetene hvor det er mulig. Per 1. april 2019 har Nordlandssykehuset i tillegg til avtale med UNN HF fått på plass samarbeidsavtaler med, Oslo universitetssykehus HF, St. Olav HF og Akershusuniversitetssykehus HF. Det jobbes også med å få på plass samarbeidsavtaler med Helse Bergen og Helse Stavanger. Vi har fått på plass disse avtalene, fordi vi mener at det også i den nye spesialistutdanningen er viktig at våre fremtidige legespesialister kan få ta deler av sin utdanning i andre regioner enn vår egen.

Hva blir de viktigste fokusområdene på klinikkovergripende nivå framover?

- Ferdigstilling og kvalitetssikring av de ulike kompetanseplanene i kompetansemodulem. Fristen nasjonalt er 1.6.19, men det forventes at arbeidet i Nordlandssykehuset HF avsluttes rett etter påske.
- Organisering av klinikkovergripende gruppeveiledning
- Starte med å konvertere leger i spesialisering fra gammel til ny ordning. Dette gjelder de LIS som ikke vil kunne ferdigstille sin spesialiseringsutdanning innen 1.3.22 og de LIS som ønsker det selv.
- Kontinuerlig evaluere læringsaktivitetene og fellesundervisningen i del 1, spesielt på bakgrunn av tilbakemeldinger fra LIS 1 legene selv.
- Bidra til definere hvordan arbeidet med spesialistutdanningen regionalt skal fortsette etter at det regionale implementeringsprosjektet avsluttes 1.6.19.
- Bidra til å støtte og veilede våre medarbeidere som er og blir involvert i spesialistutdanningen innenfor de respektive fagfeltene.

1	Hjemmel
	I desember 2016 ble den nye forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger og tannleger (Forskrift om spesialistutdanning) publisert, og den trådte i kraft fra mars 2017 for del 1 (LIS 1). Forskriften stadfester at utdanningens første del består i klinisk praksis i 12 mnd. i spesialisthelsetjenesten og deretter seks mnd. i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Utdanningens andre del (LIS 2) vil omfatte læringsaktiviteter som skal gi felles kunnskaper for noen av spesialitetene, mens utdanningens tredje del (LIS 3) omfatter spesialitetsspesifikke læringsaktiviteter for hver enkelt spesialitet. LIS 2 3 ordningen trer i kraft 1.3.19. Den praktiske tjenesten skal gjennomføres under veiledning og supervisjon av kvalifiserte leger. Utdanningen skal baseres på læringsmål som følger av forskriftens vedlegg. Med læringsmål menes hva en legespesialist skal forstå, kunne eller være i stand til å utføre. Krav for gjennomførte prosedyrer kan for enkelte spesialister inngå i læringsmålene. I forskriften stilles det også mange krav til utdanningsvirksomhetene og hva de er ansvarlig for, inkludert å opprette individuelle utdanningsplaner og veiledere ovenfor den enkelte lege i spesialisering. Detaljerte ansvarspunkter kan leses i forskriften (Forskrift om spesialistutdanning).
2	Mandat/ Formål:
	Overordnet organisering av LIS utdanningen i Nordlandssykehuset HF Forskrift om spesialistutdanning angir at ansvaret for utdanningen i utdanningsvirksomhetene er i skjæringspunktet mellom faglinjen (medisinsk direktør/fagsjef/klinikkene) og det personalmessige (HR). Derfor være unaturlig at bare en av disse skal ha det overordnede ansvaret for utdanningen alene. Det opprettes derfor et overordnet utdanningsutvalg for spesialistutdanningen som kan fungere som en rådgivende utvalg for medisinsk direktør. Overordnet utdanningsutvalg for spesialistutdanningen skal i vareta følgende områder: • Besvare overordnede spørsmål knyttet til utlysning av og ansettelse i LIS stillinger og innholdet og gjennomføringen av spesialistutdanningen ved Nordlandssykehuset • Faglig innhold i Introkurset for LIS 1 – «Slik gjør vi det i Nordlandssykehuset HF» • Gjennomgå alle læringsmålene i LIS 1 og vurder hvilke læringsmål som dekkes av fellesundervisning, og hvilke læringsmål de ulike klinikkene og fagområdene skal dekke. • Utarbeide en plan for undervisning i felles kompetansemål for LIS 1 • Gjennomgå læringsmålene felles kompetansemødel for LIS 2 3, og lage en plan for undervisning for å dekke disse læringsmålene. • Vurdere og lage en plan for omfang og gjennomføring av individuell- og gruppeveiledning.

	• Utvalget skal bidra i prosessen med å sikre at Nordlandssykehuset tilfredsstiller kravene for å være utdanningsinstitusjon for de spesialitetene vi skal utdanne i LIS 2 3. • Utvalget skal fungere som hørings- og vurderingsinstans når vi har LIS leger som ikke fungerer godt nok og som står i fare for å få underkjent tjenesten sin. Klinikkenes ansvar • Sørge for at alle aktuelle ledere får opplæring i bruk av kompetansemoduleen som skal benyttes som et av de viktigste verktøyene i oppfølgingen av kandidatene i LIS utdanningen. • Utnevne klinikkadministrator/koordinator for LIS utdanningen. Dette bør være en person som inngående kunnskap og engasjement rundt utdanningen og som kan bidra på en fornuftig måte inn i overordnet utdanningsutvalg for spesialistutdanningen • Opprette utdanningsutvalg, eller tilsvarende fora som får ansvaret for å gjennomgå læringsmålene for LIS 2 3, definere hvilke læringsmål som kan dekkes i Nordlandssykehuset. Disse utvalgene får også ansvar for å bestemme aktuelle læringsaktiviteter tilpasset læringsmålene. • Oppnevne individuelle veiledere for alle LIS kandidatene. For LIS 1 kan veileder være LIS med minst to års erfaring, eller spesialist. For LIS 2 3 må veileder være spesialist. • Legge til rette for at LIS kandidatene for gjennomført både de kliniske læringsmålene og læringsmålene i felles kompetansemodul.															
3	Sammensetning															
	Følgende medlemmer bør delta i overordnet utdanningsutvalg for spesialistutdanningen: • Fagsjef (leder) • HR med representanter fra opplæring (1) og arbeidsliv (1) • 1 representant fra alle de åtte klinikkene. • Inntil 3 erfarne LIS leger • 1 LIS 1 lege • 1 representant fra Lofoten • 1 representant fra Vesterålen For representantene fra klinikkene ber det om at det utnevnes vara-representanter, slik at vi sikrer god oppfølging og informasjonsflyt ved fravær.															
4	Konstituering															
	Vedtatt av Direktørens klinikksjefmøte 23.05.17 og revidert med direktørens godkjenning mai 2018.															
5	Organisering															
	Medlemmer i overordnet utdanningsutvalg per 1.5.2018 <table><tr><th>Funksjon</th><th>Navn</th><th>Stilling</th></tr><tr><td>Leder</td><td>Tonje E Hansen</td><td>Fagsjef</td></tr><tr><td>LIS koordinator</td><td>Lasse Djerv</td><td>Overlege</td></tr><tr><td>KIRORT klinikk</td><td>Gunn Hege Valøy</td><td>Ass. klinikksjef</td></tr><tr><td>MED klinikk</td><td>Cecilie Vasset</td><td>Avd. leder</td></tr></table>	Funksjon	Navn	Stilling	Leder	Tonje E Hansen	Fagsjef	LIS koordinator	Lasse Djerv	Overlege	KIRORT klinikk	Gunn Hege Valøy	Ass. klinikksjef	MED klinikk	Cecilie Vasset	Avd. leder
Funksjon	Navn	Stilling														
Leder	Tonje E Hansen	Fagsjef														
LIS koordinator	Lasse Djerv	Overlege														
KIRORT klinikk	Gunn Hege Valøy	Ass. klinikksjef														
MED klinikk	Cecilie Vasset	Avd. leder														

	PHR klinikk	Unni Kolstad	Enhetsleder
	AKUM klinikk	Stig Arild Stenersen	Avd. overlege
	KBARN klinikk	Stine Andreassen	Seksjonsoverlege
	HBEV klinikk	Tove Beyer	Klinikksjef
	DIAG klinikk	Synne Pettersen	Rådgiver
	PREH klinikk	Harald Stordahl	Klinikksjef
	BARN klinikk	Gunhild Helsvig	Overlege
	Vesterålen	Elisabeth B Jensen	Avd. leder MED
	Lofoten	Sissel Juliussen	Avd. leder KIRORT
	LIS lege	Henrik Loe	LIS lege KIRORT
	LIS lege	Kristina Slåtsve	LIS lege MED
	HR	Morten Furumo	Rådgiver
	HR	Nora Hoem	Rådgiver
	HR	Cathrine Aadnevik	Rådgiver
6	Kontaktinformasjon		
	Leder Fagsjef Tonje E. Hansen Telefon: 970 80 673 E-post: tonje.elisabeth.hansen@nordlandssykehuset.no		
7	Relevante lenker		
	Forskrift om spesialistutdanning		

Spesialistutdanning LIS 2 3 Nordlandssykehuset - spesialiteter fordelt etter klinikk

	Oppnåelse av læringsmål		
	Helt	Delvis	Ikke
DIAG			
MBK - Medisinsk biokjemi		X	
MMB - Medisinsk mikrobiologi		X	
PAT - Patologi	X		
RAD - Radiologi		X	
HBEV			
FMR - Fysikalsk medisin og rehabilitering		X	
KNF - Klinisk nevrofysiologi		X	
NEV - Nevrologi		X	
REV - Revmatologi		X	
BARN			
PED - Barnesykdommer		X	
KIR			
FKI - Felles kirurgi DEL 2	X		
GKI - Generell kirurgi	X		
BEK - Bryst- og endokrinkir.		X	
GAK - Gastroenterologisk kir.		X	
KAK - Karkir.	X		
THX - Thoraxkir.		X	
URO - Urologisk kir.		X	
ØNH - Øre-nese-halssykdommer		X	
ØYE - Øyesykdommer		X	
ORT - Ortopedisk kirurgi		X	
GYN - Fødselshjelp og kvinnesykdommer		X	
ANE - Anestesiologi		X	
MED			
FIM Felles indremedisin - Del 2 indremedisin	X		
MED Indremedisin del 3	X		
BLS - Blodsykdommer		X	
FOR - Fordøyelsessykdommer		X	
HJS - Hjertesykdommer		X	
INF - Infeksjonssykdommer		X	
LUN - Lungesykdommer		X	
NYR - Nyresykdommer		X	
ONC - Onkologi		X	
PHR			
BUP - Barne- og ungdomspsykiatri	X		
VOP - Psykiatri	X		
RAM - Rus- og avhengighetsmedisin		X	
PREH/MED			
AMM - Akutt- og mottaksmedisin	X		
Spesialiteter som Nordlandssykehuset ikke tilbyr utdanning i per 1.4.19			

ALM - Allmennmedisin			X
ARB - Arbeidsmedisin			X
BAK - Barnekirurgi			X
HUD - Hud- og veneriske sykdommer			X
MAX - Kjevekirurgi og munnhulesykdommer			X
KLF - Klinisk farmakologi			X
GEN - Medisinsk genetikk			X
NKI - Nevrokirurgi			X
SAM - Samfunnsmedisin			X
NUK - Nukleærmedisin			X
PLA - Plastikkirurgi			X
ITR - Immunologi og transfusjonsmedisin			X
END - Endokrinologi			X
GER - Geriatri			X
Totalt	9	25	14

